Zalai Károly

Ines Paulke egy keletnémet slágerre gondol

2010. február 17. volt. Ines Paulke egy tavacska mellett ült az autójában a bajorországi Thannhausen-ben. A tavat még Helmut mutatta meg neki pár hónapja, amikor körbesétálták. A motor halkan duruzsolt, Ines a sötétedő táj kontúrjait nézte, de nem sokat látott belőle, mert – mint az elmúlt hónapokban oly sokszor – megint az elfuserált életén rágódott. Több mint harminc évet kornyikált, ugrabugrált, arra vágyva, hogy szeressék, miközben a hírnév, a taps, a pénz igazából sohasem érdekelte. Hol rontotta el? Mit tehetett volna másképpen!? Maradt volna ápolónő!? Abban az isten háta mögötti kelet-német Gräfenthalban? Nem, ha az igazat megvallja, a betegekhez sohasem volt türelme. Ő dalolni szeretett, csak eközben érezte magát boldognak, igazi embernek. És persze kezdettől fogva Berlinbe vágyakozott, mert valahogy érezte, sőt, biztos volt benne, hogy ott valóra válnak az álmai. Mire is vágyott? Elsősorban arra, hogy meghallgassák, hogy figyeljenek rá, hogy értsék. És tényleg, kezdetben úgy tűnt, hogy a tenyerén hordozza a Jóisten. De idővel, fogalma sem volt arról, mikor, s hogyan történt, egyre kevésbé tudott örülni a dalolásnak, mintha távolodott volna tőle a muzsika, mintha benn maradt volna a torkában valami, amit sohasem tudott kiénekelni magából, ami idővel egyre lejjebb húzta, akadályozta, a végén már egyenesen fojtogatta. Mi lehetett az? Az elmúlt hónapokban már csupán ezen törte a fejét, közben csonttá-bőrré fogyott, minden és mindenki zavarni kezdte, nem vette föl a telefonokat, nem válaszolt a leveleire, egyre jobban gyűlölte a világot, de elsősorban magát. Hogyan jutott idáig? Erre a kérdésre sem tudta a választ. Úgy érezte, alapjaiban hibás minden. Eszébe jutott az egyik első slágere, az a bugyuta: *Robert Robinson*. Mostanában jó néhányszor megnézte az interneten az 1983-as tévéfelvételt. És valamennyiszer sírt a fájdalomtól, úgy sajnálta azt a fehér nadrágos, csíkos pulóveres, NDK-ás frizurás, kicsi lányt, aki valamikor ő volt, aki olyan lelkesen ugrabugrált a lélektelenül bambuló közönség előtt. Akkoriban szinte észre sem vette a szinte mozdulatlan publikumot, valahogy nem is látta őket, mert még hitt abban, hogy nem nekik énekel, hanem valaki másnak, aki – talán – az égben csücsülve hallgatja őt, és pontosan érti és érzi, milyen titkokat rejteget, őriz a szívében. Olyan egyszerűnek tűnt minden, nyilván azért is, mert fiatal volt és naiv. Nem tagadhatja, kezdetben elkápráztatta, hogy egyszerre csak föllépheteett Berlinben, bemutatta a tv, játszotta a rádió; jót tett az

önbizalmának, hogy rövidesen nyert pár díjat, a neves Datzu énekese lett, majd a szólókarriere is beindult, jöttek a komolyabb dalok, amelyeknek már végre ő írhatta a szövegét, majd az aranylemezek, első lett Sopotban, megismerték az utcán, autogramokat osztogatott, pénzgondjai sem voltak. És a szerelem is rátalált. Két fia is született. Mit akarhatott még!? Talán itt kellett volna abbahagyni. De hát ő nem tudott anya maradni, csak anya. Újra meg újra hívta, csalogatta a színpad, a rivaldafény, a sikerek, a dalok, újabb férfiak, ám közben egyre gyorsabban peregtek a napok. Egy ideig úgy érezte, hogy kézben tart mindent. Bár gyakran volt szomorú, de ebből az érzésből is dalok születtek, a fájdalom, a magány valahogy megerősítette a hangját. Meg aztán mindig rátalált valaki. Ám egy napon észrevette szeme körül a ráncokat, hogy az ajkai keskenyednek, ráadásul szomorúan lefelé kezdtek görbülni. Mintha csak megérezte volna a jövőt. Mert egyszer csak jött a fordulat: 1989. Épp a csúcsra jutott. Azt hitte ott van, ám a történelem – ez a meg- és fölfoghatatlan valami, amivel sohase foglalkozott különösebben – szinte pár hét alatt elsöpörte az NDK-át, s neki észlelnie kellett, hogy a honfitársai villámgyorsan megpróbáltak megszabadulni mindentől, ami a régi időkre emlékeztette őket. Nem kellett többé nekik a Trabant, az olcsó zsömle, a kommunizmus, a párt, és ő sem. Kihajították a slágereivel együtt. Kit érdekelt már a szíve meg a könnyei!? Egyre kevesebbet játszották, pedig egy-két sikeresebb számát még angolul is elénekelte. Végül, mielőtt teljesen eltűnt volna a süllyesztőben, megpróbált átnyergelni: gyerekdalokat, goszpeleket énekelt, kabarékban játszott, de közben szép lassan meggyűlölte a kacagást, a bugyuta, hamis vidámságot. Ettől kezdve inkább sírni szeretett, méghozzá üvöltve. Persze csak titokban, ha egyedül volt. Közben a szerelme: Peter is elhagyta, pedig benne nagyon bízott. De hát a férfi egy fiatalabbat talált nála – miért is ragaszkodott volna egy öregedő, hisztis kurvához – és kidobta. Ha nagy nehezen, de még ezután is fölkelt a padlóról, pedig már kilencet számolt rá a bíró. Ekkor találkozott Helmuttal, mint a mesében. Vagyis hát az Internet hozta őket össze. Jött a bajor herceg, na jó szállítmányozó, és nem fehér lovon, hanem dög nagy Mercedesszel. De ő még egyszer, utoljára, hinni akart benne, hinni akart a szerelemben, a boldogságban, ebben a sok kakában, amelyről egész életében zengedezett. Ezért aztán dirndl-t öltött magára, eljátszotta utolsó nagy szerepét: a fülig szerelmes fruskát, s lejött, letáncolt ide a világ végére, ebbe a Thannhausen nevű kis bajor faluba. De az ittenieket képtelen volt megszeretni. Mások voltak, mint ő, mások, mint a keletnémetek, idegennek érezte magát közöttük. Mintha más nyelvet beszéltek volna. De nyelt egyet, s megpróbált úgy mosolyogni rájuk, mint ahogy annak idején a színpadról tette. És szép lassan az arcára fagyott a

mosoly. Talán ez kezdte zavarni Helmutot is, mert pár hónap után útilaput kötött a talpára. Viszont gáláns volt, a búcsúnál megajándékozta ezzel az autóval. Hogy ne fájjon neki annyira. Vadonatúj Audi. Tele extrával. Minden keletnémetnek egy ilyen autó lett volna az álma. De vele nem stimmelt valami, ő nem tudott örülni neki, ráadásul ebben a pompás járgányban őrült módon elkezdett fájni a háta. Fájt éjjel, s fájt nappal is. Most is fájt. Följebb csavarta a fűtést, hátha a meleg jót tesz neki. Eszébe jutott, olvasta valahol, hogy az ősember még négykézláb járt, s hogy fölegyenesedett, igencsak megterhelte a gerincét. Úgy tűnik az ő gerince különösen érzékeny maradt, ezt az életet valahogy nem bírja. Lehet, hogy túl sokat hajlongott, azért a nyamvadt kis tapsért, és talán túl sokszor szegezte földre a tekintetét, hogy ne lássa, mi zajlik körülötte. Pedig mindig is tudta, mit csinálnak az elvtársak, de ő csak énekelni akart. Mint egy csalogány a kalitkában. Immáron nincs kalitka, de közben úgy érzi, semmi sincs, nincs mibe kapaszkodnia, megfullad a szabadságtól. Eszébe jutott az énekes barátnője, Tamara Danz, aki a fordulat után fölemelte a szavát, politizálni kezdett, mindenféle polgári körhöz csatlakozott, és igazságot követelt. Aztán elvitte a rák. Most két utcát is elneveztek róla. Jobb neki? Talán igen, hisz már nem él, nem kell megküzdenie, az öregedéssel, a ráncaival, a feledéssel, a hálátlan publikummal, a mocsokra leselkedő újságírókkal, a hétköznapok nyűgével, vagy azzal például, hogy elment a hangja. Mint neki pár hónapja. Hogy szégyellte magát! De nem azért, mert elnémult, hanem azért, hogy egyáltalán volt még mersze, kedve, fölmenni a pódiumra, s nem sült le a képéről a bőr, hogy bugyuta gyerekdalokat énekel. Ez aztán betetette az ajtót! És mindez Szenteste előtt egy nappal történt. Levánszorgott a színpadról, s nem is tudja, hogyan jutott haza. De még volt annyi ereje, hogy ne akassza föl magát. Hisz jött a karácsony: a szeretet ünnepe. Meglátogatták a gyerekei, de már úgy érezte, semmi közük sincs egymáshoz. Azóta szinte szünet nélkül sír, és nem tudja abbahagyni. És közben rákösöntött a Hamvazószerda, elkezdődött a bűnbánat, a megtisztulás, az áldozat és a könyörgés időszaka. Ekkor döntött úgy, hogy akkor ö maga fog keresztet rajzolni hamuból a homlokára. Elment az Obiba, vett egy nagy tekercs ragasztószalagot, hozzá két méter, kékszínű, takaros műanyagcsövet, ráhúzta az Audi kipufogójára, s gondosan körberagasztotta, a végét pedig bedugta hátul a csomagtartón át a kocsiba. Csak ki ne essen; a barkácsolás soha sem volt erős oldala. Miközben egyre jobban fojtogatta a torkát a szénmonoxid és a félelem, rádöbbent: tévedett, amikor hitt abban, hogy ő kiválasztott, hogy Istennek énekel, csak neki, s a Mindenható – ha van egyáltalán – nagy szeretettel és élvezettel hallgatja. Eszébe jutott, hogy a Robert Robinsont

énekelve, azt hitte a kamerákat fixírozva, hogy az égi „Robinson" majd vele akar élni, csak vele, azon a magányos szigeten, amit úgy képzelt mindig, mint valami vastag felhőt a mennyekben, ahol aztán ők ketten mindhalálig boldogok lesznek… Ahogy az autó ablakán kibámult a koromsötétbe, megint elfogta egy röpke pillanatra a már jól ismert érzés, hogy odakint valaki vár rá, pont rá vár; hogy meghallgassa az ő szirénhangját, gyönyörű dalait. És azon csípte magát, hogy megint a régi reményekbe kapaszkodik. De most nincs tovább! Fulladozni kezdett. Folyt a könnye, pedig már nem sírt, és egyre melegebb lett odabent. Ines a legszívesebben föltépte volna az ajtót, s elfutott volna a világ végére. De erős maradt. Tudta, hogy nincs más lehetősége, csak ez az egy: behunyt szemmel, türelmesen várakoznia kell. Már-már úgy érezte, hogy fölemészti a hőség, s még egyszer, utoljára kinyitotta a szemét. Óriási, ovális alakú teret pillantott meg maga körül, amely tele volt emberrel. Ó, milyen jól ismerte az arcukat, pedig éveken át rájuk sem nézett! Ezek a kéjsóvár, mohó, sunyi, közönyös, buta ábrázatok. Tekintetük az örök semmit tükrözi vissza. Mindig ugyanazok, hiába telnek, múlnak az évszázadok! Összegyűlnek a vérre, a gyalázatra. A koncot lesik. Hogy történjen végre valami. Hogy áruljanak és vegyenek valamit, vagy elárulhassanak valakit. Süketek és vakok! Hogyan hallanák meg a hangot, látnák meg az üzenetet!? Csak makogni tudnak. És ekkor Ines mögött fölgyulladt valami láng. Nem, ez nem rivaldafény volt, hanem igazi tűz. Akárha máglyára kötözték volna. A tömeg meg mohón az arcába bámult. Azt lesték, hogyan fog meghalni. Ines megvetően elfordította a fejét, amely rögtön ezután lehanyatlott. Mélységes csend volt, de ő még hallotta a tapsot.